

KURSOROKONFERENCJA SĘDZIOWSKA

22–24 maja 2026

Symulacje poziom zaawansowany

Jeśli nie zaznaczono inaczej, problemy dotyczą zawodników wysokiej klasy i gra odbywa się w meczu.

UWAGA! Zawodnicy-aktorzy:

1. Zachowują się tak, jak zachowywaliby się gracze przy stoliku – opisują zauważoną nieprawidłowość, domagając się sprostowania korzystnego dla swojej strony, a niekoniecznie zgodnego z przepisami.
2. **Nie przedstawiają sędziom-aktorom faktów opisanych w zadaniu, dopóki ci wprost o nie nie spytają.**
3. Jest pożądaną, aby klócili się i mówili wszyscy naraz. Sędzia-aktor musi zapanować nad stołem.
4. Nie korzystają z prawa do zaakceptowania akcji poza kolejnością lub odzywek niewystarczających (o ile nie zaznaczono inaczej).
5. Jeżeli w następstwie wykroczenia postawieni są przed wyborem sprostowania, zawsze chcą przed podjęciem decyzji usłyszeć od sędziego wszystkie możliwości.

Sędziowie-aktorzy mogą prosić (co nie znaczy, że otrzymają) o wszystko to, co mieliby do dyspozycji na prawdziwym turnieju, m.in. karty konwencyjne, opisy systemów, nagrania, czasy namysłów, protokoły oraz stado ekspertów (w osobie prowadzącego grupę), którzy chętnie wezmą udział w panelach.

Ćwiczenie 1

25	♠ A 8 6 2		
WE, N	♥ 10 7 5		
	♦ Q J 8 5		
	♣ A J		
♠ K J 3		N	♠ 10 9
♥ J 3 2		W E	♥ A K Q 9 8 6 4
♦ A 7			♦ 6
♣ K 9 8 6 4		S	♣ Q 10 5
	♠ Q 7 5 4		
	♥ –		
	♦ K 10 9 4 3 2		
	♣ 7 3 2		

Maksy. Zapytany zawodnik nigdy nie wybiera opcji zaakceptowania odzywki poza kolejnością.

- E** otwiera poza kolejnością 4♥. Po otwarciu Na 1♣ **E** ponownie licytuje 4♥.
- Jak w a), ale para **WE** posiada kartę konwencyjną, z której wynika, że otwarcie 4♥ w tych założeniach jest konstruktywne, ale po otwarciu przeciwnika wejście może być rozchwiane.
- N** otwiera 1♣, a **W** licytuje kontrę (wywoławczą, pomylił, w którą stronę toczy się licytacja) poza kolejnością. Po wycofaniu licytacja przebiega: **E** 4♥, **S** 5♦.
- S** spasował poza kolejnością. Po wycofaniu i wysłuchaniu konsekwencji licytacja toczy się:

W	N	E	S
	1♣	4♥	5♦
x	pas	5♥	pas
pas	6♦	x	pas...

Jeżeli sędzia nie zauważy problemu, **W** zareklamuje wysoce nieoczywistą decyzję **N** o pójściu w obronę.

Ćwiczenie 2

32	♠ A K 10 9 8 4		
WE, W	♥ Q 5 3		
	♦ 6 5		
	♣ 10 4		
♠ Q J 3		N	♠ 6 5 2
♥ J 9 6 2		W E	♥ 10 7
♦ Q 10			♦ A J 9 3 2
♣ J 6 5 3		S	♣ Q 9 7
	♠ 7		
	♥ A K 8 4		
	♦ K 8 7 4		
	♣ A K 8 2		

	W	N	E	S
	pas	2♦*	pas	3♠
	pas	pas		

2♦: multi. 3♠: pasuj/popraw

- E** wychodzi ♠5 zamiast pasować.
- Kiedy sędzia przybywa do stołu i zawodnicy opisują sytuację, która miała miejsce, **E**, chcąc zademonstrować, co zrobił, wychodzi ♠6.

Odpowiedzi do ćwiczeń 1-3

Ćwiczenie 1 - Zapowiedź poza kolejnością

We wszystkich podpunktach sędzia powinien zacząć od dania możliwości zaakceptowania odzywki poza kolejnością.

- a) Należy pamiętać, że 4♥ może mieć nieco inne znaczenie w zależności od kontekstu – konkretnie, czy była poprzedzona otwarciem przeciwnika. Warto to zweryfikować na osobności z **E**. W tym przypadku **WE** nie mają różnych ustaleń, zatem 4♥ jest porównywalna niezależnie od tego, czy padła po otwarciu przeciwnika, czy nie.
- b) W przeciwieństwie do a), tym razem 4♥ nie jest porównywalna – **W** będzie musiał spasować.
- c) W tak dynamicznej licytacji trudno wskazać odzywkę porównywalną, choć warto upewnić się co do tego z **W**, który opowie o ustaleniach pary i swoich zamierzeniach licytacyjnych. Należy poinformować wszystkich obecnych przy stole, że po wybraniu odzywki nieporównywalnej przez partnera, **E** będzie musiał raz spasować.
- d) Wycofany pas niesie informację, że **S** nie ma nawet na blokujące otwarcie. **N** nie wykorzystał tej informacji w pierwszym ani drugim okrążeniu, jednak samodzielne zalicytowanie 6♦ jest zasugerowane informacją, że partner najprawdopodobniej nie ma lewy obkładającej kontrakt przeciwników.

Ćwiczenie 2 - Wyjście w trakcie licytacji

- a) Przypadek podzielił sędziów na zwolenników litery i ducha prawa. Zgodnie z literą, licytacja się nie skończyła i właściwy jest przepis **24**, a nie **54**. Jediną konsekwencją jest karta przygwożdżona (normalna, bo to nie przypadkowa blotka, tylko karta wist!). Rozgrywający nie może wyłożyć swojej ręki ani zaakceptować wyjścia.
- b) **W** ma dwie karty przygwożdżone.

Ćwiczenie 3 - Wyjście rozgrywającego ze złej ręki

- a) Obrońcy mają prawo do zaakceptowania wyjścia ze złej ręki (**55A**).
- b) **W** zaakceptował nieprawidłowe wyjście zgodnie z **53A**.
- c) Dowolny obrońca może zaakceptować wyjście. W przypadku różnicy zdań decyduje obrońca, na którego przypada kolejność po nieprawidłowym wyjściu, czyli **W**.
- d) Dowolny z obrońców może dokonać wyboru, z której ręki zagra rozgrywający, także ten poza kolejnością. Jeżeli **W** nie dokonał wyboru, obowiązuje to, co wybrał **E**.
- e) Zgodnie z wolą **W**, rozgrywająca może wyjść ze stołu.
- f) Jak wyżej, kolejność wypowiedzi nie ma znaczenia.

Ćwiczenie 4

19 4♠S	♠ 6 5 3		
WE, S	♥ J 5 4		
	♦ K J 2		
	♣ A K J 7		
♠ J 8 7		N	♠ 4 2
♥ K Q 9 6		W E	♥ A 10 2
♦ 10 8 7 6			♦ 9 5 3
♣ 9 8		S	♣ Q 6 5 4 3
	♠ A K Q 10 9		
	♥ 8 7 3		
	♦ A Q 4		
	♣ 10 2		

S rozgrywa 4♠. Wist w ♣9 bije ♣A, ściąga atu i zagrywa ♣10. Wistujący dokłada ♣8, więc **S** pyta, jak wistują. Po odpowiedzi „*Staramy się odmiennie*” impasuje ♣Q. Panie sędzio!

WE będą upierać się, że wistując odmiennie z sekwensu wychodzi się najwyższą.

Ćwiczenie 5

22 4♠S	♠ 10 7 5 3										
WE, E	♥ 4										
	♦ A K J 3 2										
	♣ A J 8										
♠ J		♠ K Q 4									
♥ J 10 3 2		♥ A Q 8 7 6 5									
♦ Q 5 4		♦ 9									
♣ K Q 9 7 2		♣ 6 5 3									
	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td></td><td>E</td></tr> <tr><td></td><td>S</td><td></td></tr> </table>		N		W		E		S		
	N										
W		E									
	S										
	♠ A 9 8 6 2										
	♥ K 9										
	♦ 10 8 7 6										
	♣ 10 (4)										

S rozgrywa 4♠ z 12 kartami – ♣4 została na poprzednim stole.

Przebieg rozgrywki: ♥J do ♥A, ♣5 do ♣10, ♣K i ♣A, następnie pik do ♠A, ♦6 do ♦J, ♣8 przebita (FR), ♥K i wyrzucony ♣J. **S** zagrywa ♠2, i gdy **W** nie dokłada, deklaruje, że weźmie 10 lew. **WE** się zgadzają.

- WE** rozmawiają w trakcie kolejnego rozdania – **S** otwiera jakąś odzywkę – i dopiero wtedy zauważają fałszywy renons.
- Po zmianie **WE** przechodzą do następnego stołu, rozmawiają ze znajomymi o rozdaniu i dopiero wtedy orientują się co do fałszywego renonsu.
- WE** orientują się o fałszywym renonsie zaraz po sesji, gdy otrzymują wydrukowane rozkłady.

Odpowiedzi do ćwiczeń 4-6

Ćwiczenie 4 - błędna informacja

S miał błędą informację. W meczu nie ryzykowałby impasu, zmieniamy zapis.

Ćwiczenie 5 - Zła liczba kart

Przede wszystkim musimy zauważyć, że **S**, grając 12 kartami, mógł popełnić FR, i faktycznie mamy czym się zajmować.

- a) Zgodnie z **64B4** obowiązuje automatyczne przekazanie lew z **64A1**, zatem zapiszemy 8 lew.
- b) Zgodnie z **64B5** już nie obowiązuje automatyczne przekazanie lew, ale cały czas musimy rozważyć, co by się wydarzyło, gdyby FR nie został popełniony (**64C1**), zapiszemy zatem 9 lew.
- c) Cały czas jesteśmy w okresie reklamacyjnym, postępujemy jak w b).

Ćwiczenie 6 - UI pod pozorem MI

Nie ma znaczenia, czy wyjaśnienie było prawidłowe, czy nie – przepis **75A** nakazuje nam w pierwszej kolejności zajrzeć do przepisu **16C**, zanim podejmiemy jakiegokolwiek dalsze działania. A ten mówi wprost: **N** miał nielegalną informację o tym, że partner nie rozumiał jego licytacji i bezczelnie ją wykorzystał. Logiczną alternatywą jest zalicytowanie końcówki pikowej, którą przeciwnicy skontruują i obłożą –3.

To jednak jeszcze nie koniec pracy sędziego. W przypadku tak rażącego wykorzystania nielegalnej informacji, wykraczającym **bezwzględnie** należy się wysoka kara porządkowa.

Ćwiczenie Z1

27	♠ 9 4 3		
nikt, S	♥ A 9 6 5		
	♦ A 8 6 2		
	♣ A 4		
♠ K J 7 6 2		N	♠ Q 10 5
♥ Q 10 8		W	♥ J 2
♦ 10 9 7		E	♦ K J 4 3
♣ 8 7		S	♣ Q 9 6 3
	♠ A 8		
	♥ K 7 4 3		
	♦ Q 5		
	♣ K J 10 5 2		

S otworzył 1♣ i nie czekając na przeciwnika, przepchnął deskę.

- W czuje się pominięty i woła sędziego. Po drugiej stronie N zdążył już zalicytować 1♥.
- W nie protestuje. Po drugiej stronie N licytuje 1♥. E pasuje i wtedy zauważa, że nie ma zapowiedzi partnera.
- Dopiero kiedy taca wraca na stronę SW z 1♥ od N i pasem od E, W zauważa, że nie zalicytował.

Ten sam rozkład. Tym razem taca nie była przeciągnięta do końca i 1♣ od S było niewidoczne. Licytacja przebiega:

S	W	N	E
1♣	pas	1♣	?

- Czujny E zawołał sędziego od razu po 1♣. Podpowiada arbitrowi, że teraz przeciwnicy będą musieli szukać porównywalnej odzywki.
- E spasował, dopiero wtedy zauważył nieprawidłowość i zawołał sędziego.
- E spasował i przesunął deskę.
- E spasował i N przesunął deskę.

Ćwiczenie Z2

Gra na zasłonach.

26	♠ Q 10 9 8											
obie, E	♥ J 10 6											
	♦ 10 8											
	♣ 9 8 5 3											
♠			♠ 7 6 5 4 2									
♥ A K 9 8 3			♥ 7 5									
♦ K Q 9 5 4 2			♦ 7 6									
♣ 7 6			♣ A J 10 2									
		<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td></td> <td>N</td> <td></td> </tr> <tr> <td>W</td> <td>/</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td></td> <td>S</td> <td></td> </tr> </table>		N		W	/	E		S		
	N											
W	/	E										
	S											
	♠ A K J 3											
	♥ Q 4 2											
	♦ A J 3											
	♣ K Q 4											

W rozgrywa 5♦×

- Wist ♠10, ♠2, ♠3, ♦2. **N**, myśląc, że wziął lewę, wychodzi w pika, ale karta nie jest widoczna zza zasłony. Rozgrywający chce wyjść w drugiej lewie, i dziadek zwraca uwagę na leżącą na stole kartę obrońcy.
- Wist ♠10, ♠2, ♠J, ♦2. **S**, myśląc, że wziął lewę, kontynuuje piki. Roztargniony rozgrywający patrzy chwilę nieufnie na kartę, po czym zaczyna wyciągać z ręki karo. Dziadek ostrzega „Przecież wziąłeś pierwszą lewę!”.
- Jak w b), ale przed wistem dziadek spytał „Pokaż, idzie?” i zerknął w karty przeciwnika. Będzie się upierał, że nieprawidłowość nie miała związku z tym, że obejrzał rękę obrońcy.
- W** wygrywa wist przebitką i gra ♥A. **N** zagrywa jednocześnie ♥J i ♥6, czego rozgrywający nie mógł widzieć zza zasłony. Szybko chowa waleta. Dziadek protestuje.
- W** rozgrywa 5♦×. Wygrywa wist przebitką w ręce i nie zakrywa swojej karty. **N** nie widzi tej karty. Po minucie oczekiwania **W** przesuwając kartę do przodu, żeby poprosić o odkrycie lewy. **N**, myśląc, że to wyjście w drugiej lewie, zagrywa karo. Rozgrywający wzywa sędziego. Dopiero kiedy sędzia pomęczy się trochę nad problemem, **W** zrozumie, że przyczynił się do nieprawidłowości i poprosi o odstąpienie od sprostowania.
- S** rozgrywa 4♠, z drugiej strony zasłony słychać pukanie, kłapa zostaje podniesiona (rozpatrujemy różne warianty tego kto pukał/odsłaniał). Okazuje się że **E** zawistował odkrytą ♦6.

Odpowiedzi do ćwiczeń Z1-Z3

Ćwiczenie Z1 - Zapowiedź poza kolejnością lub niewystarczająca

Odpowiedzi dostarcza punkt **3b Przepisów obowiązujących przy grze z zasłonami**.

- 1♥ jest zapowiedzią poza kolejnością. Sędzia powinien szybko zareagować, żeby unieważnić zapowiedź, zanim gracze przepchną ją na stronę **SW**. Licytacja wraca do **W**. Informacja wynikająca z zapowiedzi 1♥ jest legalna dla **E**.
- Wycofujemy obie zapowiedzi.
- BOOT Na** została zaakceptowana.
- 1♣ **Na** jest wycofane bez żadnych konsekwencji.
- Jak wyżej.
- E** zaakceptował odzywkę niewystarczającą.
- Jest już za późno, żeby poprawić nieprawidłowość, co w praktyce oznacza, że również w tej sytuacji **E** zaakceptował odzywkę niewystarczającą.

Ćwiczenie Z2 - Dziadek zwraca uwagę

Ogólnie dziadkowi nie wolno zwracać uwagi na nieprawidłowość (**43A1b**), ale w regulacjach znajdziemy: *However, if a defender exposes a card and, because of the screen, declarer does not see it, dummy may draw attention to the irregularity.*

- Dziadek miał prawo zwrócić uwagę.
- Dziadek nie miał prawa zwrócić uwagi (przed zakończeniem rozgrywki), ale jeśli nie naruszył ograniczeń z punktu **43A2** dostanie co najwyżej karę porządkową.
- Wyjście zostało zaakceptowane, ale jeśli przyniosło stronie **NS** korzyść, zostanie im ona odebrana. **WE** utrzymuje wynik osiągnięty przy stole.
- E**, chowając waleta, podjął decyzję, że w tej lewie zagrywa ♥6. W związku z tym będzie miał normalną kartę przygwożdżoną ♥J. Gdyby zamiast próbować ukryć nieprawidłowość przyznał się do winy i zawołał sędziego, dowiedziałby się, jakie są konsekwencje i miałby prawo podjąć decyzję, że w tej lewie zagra waleta. Wtedy skończyłby z podrzędnie przygwożdżoną blotką.
- Jeżeli **W** nie poprosi o uchylenie sprostowania, nie ma dobrego rozwiązania. Na szczęście tutaj sędzia może zastosować **81C5**.
- Sędzia musi ustalić, kto pukał i otworzył klapę. Jeśli **E** pukał i **W** otworzył, to rozgrywający ma wszystkie opcje opisane w **54**. W przeciwnym przypadku przekazanie nieprawidłowości na drugą stronę odbyło się nie bez winy strony **NS**, więc wist został zaakceptowany. Sędzia powinien jeszcze sprawdzić, czy wist ze złej ręki przyniósł stronie **WE** korzyść, której **W** mógł być świadom otwierając zasłonę (**72C**).

Ćwiczenie Z3 - Nielegalna informacja

Informacja o tym, że **N** myślał, że wistuje, a co za tym idzie, jego zapowiedź nie była kontrą Lightnera, jest dla **S** nielegalna. Po przeprowadzeniu panelu okaże się, że wist kierowy stanowi logiczną alternatywę dla wistu karowego. Zmieniamy wynik na 6♠×**E** =.

Ćwiczenie 7

28	♠ A J 5 3		
NS, W	♥ Q J		
	♦ J 9		
	♣ K 10 9 4 2		
♠ K 9 6 4		N	♠ Q 2
♥ 8 4		W	♥ 10 9 7 6 3
♦ 10 8 4 2		E	♦ A K Q 3
♣ 7 5 3		S	♣ A J
	♠ 10 8 7		
	♥ A K 5 2		
	♦ 7 6 5		
	♣ Q 8 6		

W	N	E	S
pas	1♣	1BA	pas...

E rozgrywa 1BA. Wist w ♥A, potem ♥2 do ♥J. W trzeciej lewie **N** wychodzi ♣10. Rozgrywający waha się przed zagranie.

- Rozgrywający wyciągnął ♣A, umieścił go odkrytego nisko nad stołem (karta nie dotknęła stołu), chwilę się zawahał i prawie od razu wycofał go i zamienił na ♣J. Obrońca, widząc ♣A, zagrał ♣6.
- Rozgrywający wyciągnął ♣A, ale od razu schował go z powrotem i położył na stole ♣J. **S**, który zobaczył ♣A, zdążył już wyciągnąć i niemal położyć na stole ♣6, ale gdy zobaczył waleta, natychmiast schował kartę do ręki. **E** woła sędziego.
- Jak w b), ale obrońca wyciągnął trefla i szybko schował. **N** twierdzi, że nie widział karty partnera.
- Rozgrywający wyciągnął ♣A w sposób widoczny dla **S** i wykonał nieznaczny ruch w stronę stołu, ale finalnie na stole pojawił się ♣J. **S** zdążył zagrać małego trefla i czuje się wprowadzony w błąd przez rozgrywającego.

Ćwiczenie 8

Uwaga: w podpunktach a)–d) używamy rozkładu z Ćwiczenia 7.

E zawsze poprawia się szybko (jednym tchem!). Przekonuje sędziego, że źle chwycił odzywkę. **S** nie będzie chciał zaakceptować zmiany zapowiedzi.

W	N	E	S
pas	1♣	(abcd)	

- a) **E** wchodzi 1♥ i poprawia na 1BA.
 b) **E** wchodzi 1♥ i poprawia na 1♦.
 c) **E** wchodzi 1♦ i poprawia na 1♥.
 d) **E** wchodzi 1♠ i poprawia na 1♥.
 e)

20	♠ A K 8 7 3		
obie, W	♥ A J 4		
	♦ K J 9 2		
	♣ J		
♠ 10 9 2		N	♠ J 4
♥ 9 7 5		W	♥ Q 10 8 6 2
♦ A Q 7		E	♦ 10 6 3
♣ A 10 7 4		S	♣ Q 9 6
	♠ Q 6 5		
	♥ K 3		
	♦ 8 5 4		
	♣ K 8 5 3 2		

W	N	E	S
pas	1♣	pas	1BA
pas	2♠	pas	3♠
pas	4BA	pas	5♦
pas	pas!	pas	

Po odpowiedzi 5♦ (zero lub trzy asy) **N** na chwilę się zasepił i spasował. Teraz chce zamienić pasa na 5♠.

Ćwiczenie 9

29 3BAN	♠ Q 6											
obie, N	♥ A J 9 2											
	♦ A 7 6 3											
	♣ A 8 6											
♠ 7 4 2			♠ K 5 3									
♥ 10 7 4			♥ K Q 6 3									
♦ 9 5			♦ J 10 4									
♣ K J 7 5 4			♣ Q 10 3									
		<table border="1"> <tr><td></td><td>N</td><td></td></tr> <tr><td>W</td><td></td><td>E</td></tr> <tr><td></td><td>S</td><td></td></tr> </table>		N		W		E		S		
	N											
W		E										
	S											
	♠ A J 10 9 8											
	♥ 8 5											
	♦ K Q 8 2											
	♣ 9 2											

Maksy. N rozgrywa 3BA. Wist w ♥3 wziął waletem w ręce. ♠Q, pik do waleta i ♠A (z ręki trefl). Następnie ♦Q, ♦2 do asa, ♦3 do króla. W ostatniej rundzie kar na ♦8 rozgrywający wyrzucił trefla (zamiast ♦6). Następnie zgrał forty pik (wyrzucając z ręki kiery), zagrał trefla do asa, ściągnął ♥A oraz ♣A i zachomikowane karo wzięło ostatnią lewę. Zaskoczeni obrońcy wołają sędziego i proszą, żeby zbadał, skąd w rozdaniu wzięło się czternaste karo (może było błędnie powielone?).

- Jeśli sędzia odkryje FR, obrońcy będą domagać się dwóch lew.
- Zamieniamy ♦6 u N z ♦8 u S i rozgrywka przebiega tak samo (FR poprzez zagranie ♦6 i nieprzejęcie jej ♦8), odkryty dopiero w trzynastej lewie.

Odpowiedzi do ćwiczeń 7-9

Ćwiczenie 7 - Karta zagrana

- W opisanej sytuacji karta rozgrywającego została zagrana zgodnie z **45C2a**. Kluczowe jest zatrzymanie karty.
- Na mocy **45C1** karta obrońcy została zagrana. Zwróćmy uwagę na różnicę kryteriów dotyczących karty zagranej – karta obrońcy jest zagrana, bo była widoczna, karta rozgrywającego – dopiero kiedy zatrzymała się nad stołem.
- Odpowiedź zależy od faktów, jakie zbierze przy stole sędzia. Jeżeli będzie jasne, że **N** nie mógł widzieć tej karty, to można ją wycofać (**45C1**). Przyjmuje się, że jeśli i dziadek i rozgrywający widzieli kartę, to partner też mógł ją zobaczyć.
- To, że obrońca zobaczył kartę rozgrywającego, nie czyni jej kartą zagrana (**45C2**). Prawidłowo został zagrany **♣J**, a potem mały trefl, żadnej z tych kart nie można wycofać. W niektórych wypadkach, jeżeli uznamy, że rozgrywający próbował wprowadzić obrońcę w błąd celowo, można skorzystać z **73E2**.

Ćwiczenie 8 - Zapowiedzi (nie)zamierzone

Popularne wśród graczy „jednym tchem” nie ma w kontekście analizowanego problemu żadnego znaczenia. Sędzia musi spojrzeć w karty gracza i podjąć decyzję, czy pozwoli na zmianę.

- Nie damy się przekonać, że gracz na pewno chciał zalicytować **1BA**, a wyciągnął **1♥**. Mimo iż zmiana zapowiedzi nie jest dozwolona, jeśli już nastąpiła, musimy dać **S** możliwość zaakceptowania jej zgodnie z **25B**. Niezależnie od wyboru **S**, musimy także pamiętać o przepisie **26**, jeżeli wykraczający nie będą rozgrywać.
- Sprytny **E** będzie nas przekonywał, że źle chwycił odzywkę, jednak by pozwolić na zmianę zgodnie z **25A**, musimy być w pełni przekonani, że był to błąd mechaniczny. Tutaj jednak są wątpliwości. Może nie zauważył otwarcia przeciwnika, a teraz woli wskazać wist niż wchodzić słabym kolorem? Sędzia postępuje jak w a).
- Podobnie jak w b), są wątpliwości. Może kier schował mu się do kar? Sędzia nie pozwala na zmianę zapowiedzi.
- Dopiero ta sytuacja wygląda jak błąd mechaniczny. Jeśli trefl był sztuczny, dla pewności możemy jeszcze dopytać się, czy **WE** nie grają dwukorówkami w obronie.
- Niezwykle ważne jest czytanie przepisu do końca, w tym wypadku **25A2**: „Zmiana zapowiedzi może być dozwolona tylko z powodu błędu mechanicznego, ale nie z powodu błędu dekoncentracji związanej z zamiarem działania.” Jest jasne, że **N** w związku z brakiem asów chciał zakończyć licytację, i winą jego dekoncentracji jest to, że dał pasa zamiast **5♠**.

Ćwiczenie 9 - Rekompensata za fałszywy renons

- Ponieważ fałszywy renons rozgrywający zrobił w ręku, ale lewę wziął w dziadku, automatyczna rekompensata (**64A**) przewiduje tylko jedną lewę. Jeśli obrońcy nie czują się wystarczająco zrekompensowani, sprawdzamy, czy ma zastosowanie przepis **64C1**. Co by było, gdyby **N** nie popełnił FR? **WE** również dostaliby tylko jedną lewę w tym rozdaniu. Wynik po sprostowaniu to wciąż **3BAN+3**, rozgrywającemu się upiekło.
- Tutaj konsekwencje FR są poważniejsze. Gdyby **N** nie popełnił FR, odciąłby się od pików w stole, więc przepis **64C1** daje obrońcom trzy lewy.

Ćwiczenie 10

Instrukcja dla uczestników

Możecie pracować w parach lub grupach. Wcielacie się w zespół sędziowski prowadzący zjazd III Ligi (na zasłonach). Zostajecie zawołani przez gracza **N**, który ma rozgrywać kontrakt **2BA**, ale po zobaczeniu dziadka, coś mu się nie podoba. Waszym celem jest zebranie faktów, przeanalizowanie ich i wydanie werdyktu. Musicie dokładnie przepytwać graczy obu stron o ich ustalenia systemowe, powody, dla których zgłosili zapowiedzi, które zgłosili, styl gry itp. oraz zebrać wszystkie inne istotne informacje. **Zanotujcie wszystkie fakty, które uda Wam się zebrać.** Następnie musicie je przeanalizować i wyciągnąć z nich wnioski. Ewentualne panele, jeśli będą potrzebne, mogą być dopiero ostatnim elementem wypracowywania rozwiązania.

Rozkład rozdania:

21 2BAN	♠ K Q 9 4											
NS, N	♥ 8 7 6 5 3											
	♦ 7 5 2											
	♣ 4											
♠ 10 8		<table border="1" style="width: 100px; height: 100px;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">N</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">W</td> <td style="text-align: center;">/</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">S</td> <td></td> </tr> </table>		N		W	/	E		S		♠ 7 6 3
	N											
W	/	E										
	S											
♥ A K 10 9 4			♥ Q									
♦ J 4			♦ A K Q 10 6									
♣ 10 9 7 3			♣ K J 8 2									
	♠ A J 5 2											
	♥ J 2											
	♦ 9 8 3											
	♣ A Q 6 5											

Ćwiczenie 10

Instrukcja dla prowadzących i aktorów-graczy

Licytacja przebiegała

W	N	E	S
	pas	1♦	x
1♥	pas	1♠	pas
pas	2♥	pas	2♠
pas	2BA	pas	...

Po zobaczeniu dziadka, rozgrywający zawoła sędziego. Sędzia powinien bez przedłużania nakazać kontynuowanie gry. Prawdziwa interwencja zacznie się dopiero wtedy, kiedy zostanie powtórnie przywołany po rozgrywce, która skończy się wynikiem -5 . Zawodnicy-aktorzy muszą umiejętnie odpowiadać na pytania sędziów, żeby ani nie utrudnić, ani nie spalić problemu zbyt obszernymi odpowiedziami. Np., jeśli sędzia spyta **E** jak wyjaśnił 1♥ partnera, musi powiedzieć tylko „transfer na piki”. Najgorsza możliwa odpowiedź to „gramy transferami, partner sam mi wysłał opis systemu z tą sekwencją dwa dni temu”.

Fakty, które sędziowie muszą ustalić

- 1♦ ze wspólnego języka (do 17hp).
- Kontra **S** wydaje się niemodelowa, ale **N** zgodzi się, że w ich systemie taka karta jest dopuszczalna. Nie grają kontra bi, ale po ewentualnym 1♥ partnera 1♠ byłoby nieforsującą korektą kontraktu.
- Po stronie **NE** 1♥ było alertowane i wyjaśnione jako transfer na piki, a 1♠ – jako dokładnie 3 piki.
- Po stronie **SW** nie było alertów. Kiedy tacka wróciła z 1♠, **S** chwilę się wahał. Wtedy **W** zorientował się, że coś może być nie tak. „W innych sekwencjach gramy transferami, jednak nie w tej to by było bez sensu, bo nie można dać rekontry karnej. Tylko nie wiem, czy partner o tym pamięta.” - wspomniał przeciwnikowi.
- Obaj **S** i **W** zaprzeczają, żeby było coś słyhać z drugiej strony zasłony.
- Zawodnik **E** posiada opis systemu lub kartę konwencyjną. Sędzia znajdzie tam, że faktycznie grają transferami po 1♦-x
- W**, kapitan drużyny, iteracyjnie rozbudowuje system. Finalne ustalenia zostały przyjęte dwa dni temu. Wysłał wtedy maila do zawodników ze zaktualizowaną wersją systemu. Dotąd transferami grali tylko po 1♣.
- Powodem pasa **W** na 1♠ było to, że uznał, iż dalszą licytację ciężko będzie mu wyprostować, więc wolał zagrać cokolwiek jak najniżej.
- S** zalicytował 2♠ po 2♥ partnera, ponieważ zrozumiał je jako kolor przeciwnika. Z braku zatrzymania wybrał 2♠.

Rozwiązanie Ćwiczenia 10

By poprawnie rozwiązać powyższy problem, sędzia musi zebrać wiele istotnych faktów. Na początku przebieg licytacji, który doprowadził do tego nieoptymalnego kontraktu. Dalej musimy ustalić znaczenie i intencję licytacji obu stron, ze szczególnym naciskiem na odnotowanie jakie były tłumaczenia po obu stronach deski. Mimo że **NS** są niewykraczającymi, musimy dobrze zrozumieć ich ustalenia, gdyż może to być konieczne w określeniu finalnego wyniku rozjemczego. Następnym krokiem jest wypytanie **WE** o ich ustalenia. **E** da nam opis systemu z tą sekwencją, ale nie powinniśmy na tym poprzestać w naszym dochodzeniu, jakie faktycznie ustalenia ma para, tym bardziej, że **W** będzie twierdził, iż to **E** nie pamięta systemu. By wyrobić sobie finalną opinię należy dopytać, kiedy przyjęli takie ustalenia oraz czemu **W** spasował na $1\spadesuit$. Dopiero wtedy wracamy do **NS** i dowiadujemy się, co by zalicytowali przy prawidłowych tłumaczeniach. Przy prawidłowym zebraniu faktów konkluzją powinno być, że to **S** dostał błędne tłumaczenie i nad jego licytacją możemy się pochylić. Może to być nieintuicyjne, bo **S** wiedział, co **W** ma w karcie, ale pamiętajmy, że ma prawo wiedzieć, jakie są ustalenia, a nie co przeciwnik ma w karcie. Nie jest to istotą problemu, ale w prawdziwym problemie, po wnikliwej analizie zmienilibyśmy wynik na $2\heartsuit N-3$, jako że wzięcie maksymalnej liczby lew w obronie na $2\heartsuit$ po takiej licytacji jest mało prawdopodobne.

Odpowiedzi do ćwiczeń 11-12

Ćwiczenie 11 - Deklaracja

- a) Niezagranie na przeciągalkę jest normalnym zagranie. Pierwotna deklaracja utrzymana.
- b) Jesteśmy w obszarze przepisu 69B – deklaracja została już uznana. Zagranie w kiera jest lepsze, ale niewymuszone, zatem warunek wycofania uznania nie jest spełniony.
- c) Tym razem czujni obrońcy zareagowali wcześniej – jest szansa, że **N** ocknie się i zagra w kiera. W związku z tym nie akceptujemy tej deklaracji.

Ćwiczenie 12 - Zmiana zagrania z dziadka

- a) **45C4b**. Sędzia pozwoli zmienić zagranie.
- b) Jest już za późno na zmianę zagrania ze stołu, ale **FR** z ręki się nie uprawomocnił i należy wycofać 3 ostatnie karty.
- c) Skoro to dziadek, nie rozgrywający zagrał niewłaściwą kartę, wycofujemy wszystkie 5 kart zgodnie z przepisem **45D1**.
- d) Graniczny przypadek, ale możemy uwierzyć rozgrywającemu, że to dziadek, nie on zagrał niewłaściwą kartę i postąpić jak w c).
- e) **E** zagrał po niezamierzonym nazwaniu karty, więc może wycofać ♥10.